

Максим ЗИКОВ
здобувач вищої освіти 3 курсу ОС «бакалавр» спеціальності 014
«Середня освіта. Фізична культура та спорт»,
Заклад вищої освіти «Маріупольський державний університет»,
м. Маріуполь
Науковий керівник: **Марина НЕТРЕБА**
доцент кафедри педагогіки і освіти,
заступник декана психолого-педагогічного факультету,
Заклад вищої освіти «Маріупольський державний університет»,
м. Маріуполь

ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ

Естетичне освіта – це набір дій учителя та учнів у ході їх діяльності, які забезпечують формування естетичної культури людини. Естетична культура передбачає формування естетичних знань, смаків та ідеалів у людині, розвиток здатностей до естетичного сприйняття реальності, творів мистецтва, необхідність принести красу в світ, навколишнього людини, щоб зберегти красу. Рівень естетичної культури школярів визначає зміст окремих видів діяльності у вільний час.

До джерел естетичного виховання включають природу, красоту повсякденного життя і навколишнього середовища, мистецтво, участь людини в різних заходах і національні цінності.

Зміст естетичного виховання, орієнтоване на формування естетичної культури школярів, включає в себе: розвиток здібностей школярів сприймати красу в природі, у роботі, у творах мистецтва, в навколишній реальності, і в поведінці людей, які хочуть насолоджуватися цією красою. (джерело 1)

Естетичне сприйняття – це початковий момент у формуванні естетичного ставлення до реальності. Це виражається в загальному спостереженні, вміння відзначати красиве і звертати на нього увагу, що

саме сприймається і як це визначається особистими характеристиками людини.

Естетичне сприйняття нерозривно пов'язане з естетичними почуттями, які виникають у процесі сприйняття прекрасного і відбивають ставлення людини до прекрасного. Найбільш повна форма естетичного супроводу проявляється в естетичному ідеалі. Естетичний ідеал – це базова модель, з точки зору якої людина оцінює навколишню реальність, людей і їх дії. Він відображає ідею людської краси, то є ціль, до якої людина прагне досягти, і в той же час, це основний критерій, за яким оцінюються навколишня реальність, особистість, людини, його поведінка і дії. (джерело 2)

На основі конкретних естетичних знань, сприйняття, почуттів, ідеалів, оцінених і знайдених формується естетичний смак, під цим ми розуміємо стабільне емоційне і оціночне ставлення людини до краси, який носить виборчий характер. Відповідно до особливостей розвитку та виховання кожна людина розвиває свій особистий смак у тій чи іншій області.

Завдання закладу освіти – виховання людини, яка б не намагалась сліпо слідувати моді, а вмiла б свiдомо брати з неї все краще, що найбільше відповідає ідеалам краси, потребам і нахилам конкретної особистості.

Виховання школярів, здатних правильно розуміти прекрасне і жити за законами краси, – мета естетичного виховання. Тому естетична діяльність – важливий компонент змісту естетичної культури школярів. (джерело 3)

Це може бути діяльність, яка спрямована на:

- організацію естетики середовища, в якому живе, вчиться, працює, відпочиває учні;

- розвиток творчих здібностей особистості в галузі музики, образотворчого мистецтва, літератури, театральних занять, уяви, образного мислення, фантазії;
- пропаганду мистецтва, естетичних ідеалів (концертна, лекторська діяльність та ін.); самоосвіту та самовиховання з метою духовно-естетичного збагачення особистості.

Отже, загальною умовою успішної реалізації змісту виховання школярів є оволодіння учнями основами естетичних знань, що сприяють і сприйняттю, й оцінці прекрасного в навколишній дійсності, становленню естетичних ідеалів і смаків, а також оволодіння тими вміннями і навичками, що дозволяють здійснювати естетичну, зокрема художньо-творчу діяльність.

Список використаної література:

1. Видатні українські педагоги. Василь Сухомлинский, 2018. № 10. Львів року. URL: <https://studfile.net/preview/5188671/page:9/>
2. Мартинюк І.В. Національне виховання: теорія і методологія. Київ, 1955. С. 107–112. URL: <https://studfile.net/preview/5512546/page:10/>
3. Лозова В.І., Тройко Г.В. Теоретичні основи виховання і навчання: навчальний посібник. Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С. Сковороди. 2-е вид., випр. і доп. Харків: «ОВС», 2002. 400 с. URL: http://dnz27.edu.kh.ua/dlya_batjkiv/vihovuyemo_razom/estetichne_vihovannya/